

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
องค์การบริหารส่วนตำบลนาเยีย

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗
องค์การบริหารส่วนตำบลนาโยง

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

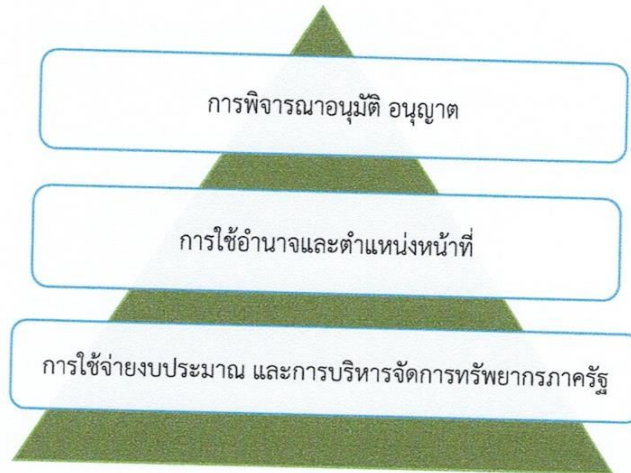
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กร มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

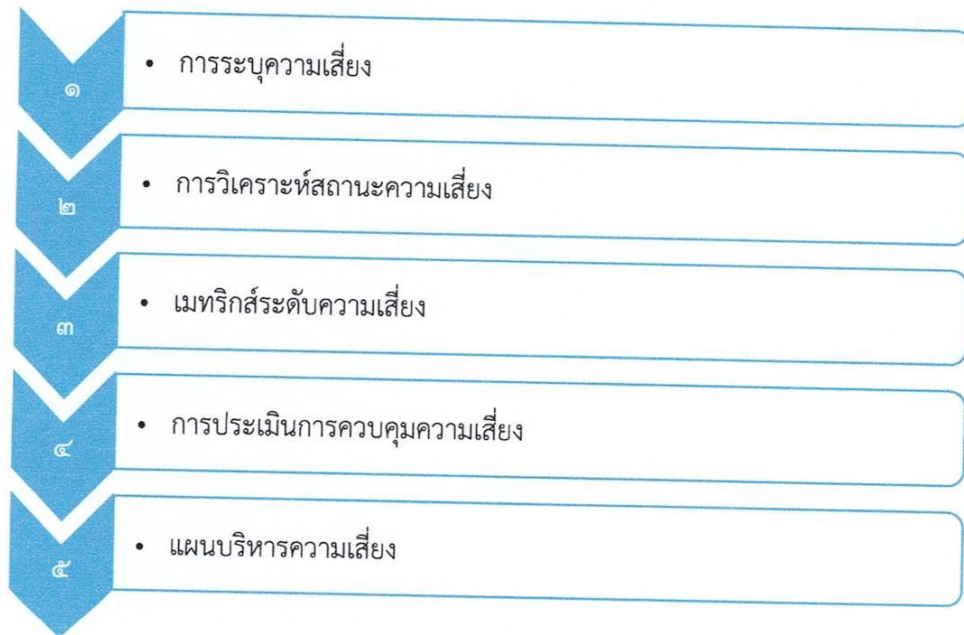
ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรือ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)
2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

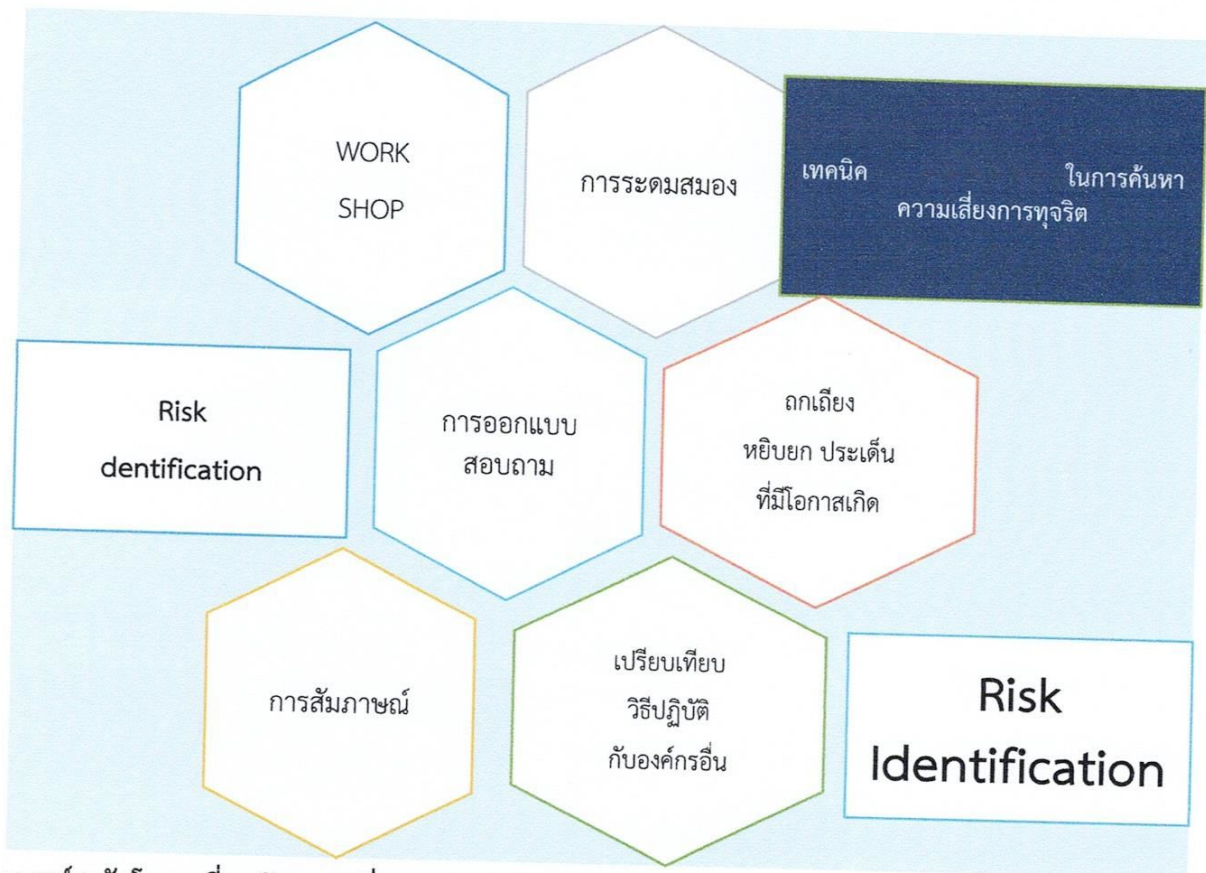

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ 1 ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานาน อยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้า ในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)					
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเสี่ยงของมาตรการควบคุมที่มีอยู่
- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง					มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
		ไม่มี	ต่ำ	ต่ำ	กลาง	สูง		
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในอำนาจการอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑.การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อใช้ดุลพินิจให้ความเห็นชอบเพื่อพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อนุญาตไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	✓					๑.ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานแสดงเจตนากรณีไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) เมื่อวันที่ ๔ ธ.ค.๒๕๖๖	๑.ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานแสดงเจตนากรณีไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) เมื่อวันที่ ๔ ธ.ค.๒๕๖๖
	๒.การเรียกรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อผลประโยชน์แห่งความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	✓					๒.หน่วยงานมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมโดยเฉพาะ	๒.องค์การบริหารส่วนตำบลนายูง เน้นย้ำให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่พบความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และมีการอบรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อยู่เสมอ
	๓.การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินการอนุมัติ อนุญาต แม้เอกสารหรือหลักฐานหรือเงื่อนไขที่กำหนดไม่ครบถ้วน	✓					๓.เจ้าหน้าที่ที่มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และแสดงแผนผังการปฏิบัติงาน (Work flow) โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน และกรอบระยะเวลาชัดเจน	๓.หน่วยงานจัดทำแผนผังการปฏิบัติงาน (Work flow) โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน และกรอบระยะเวลาชัดเจน และนำไปประชาสัมพันธ์ ณ จุดต่างๆของสำนักงาน
	๔.รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรงตามมาตรฐาน	✓					๔.หน่วยงานมีการจัดประชุมพบทบทวนความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และมีการอบรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน	๔.หน่วยงานไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับสินบนเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘

ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง					มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการหรือการ ดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
		ไม่ มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง		
การใช้อำนาจตาม กฎหมาย	๑. การรับสินบนเพื่อนำทรัพย์สินของทาง ราชการไปใช้ประโยชน์แก่บุคคลภายนอก เช่น รับทรัพย์สินเพื่อนำรถของทาง ราชการไปรับส่งบุคคลภายนอก	✓					๑. มีทะเบียนคุมการใช้ยานพาหนะของทาง ราชการอย่างชัดเจน	๑. หน่วยงานประชุมทบทวนความเข้าใจในการ ปฏิบัติงานใช้อำนาจหน้าที่กฎหมาย โดยเป็นวาระ การประชุมของการประชุมของการประชุมองค์การ บริหารส่วนตำบลนอย่ง เมื่อวันที่ ๙ ต.ค. ๒๕๖๗
							๒. หน่วยงานมีการจัดประชุมทบทวนความ เข้าใจในการปฏิบัติงาน และมีการอบรม เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมให้ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน	๒. หน่วยงานไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับ สินบนเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมาย
การจัดซื้อจัดจ้าง	๑. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการ จัดหาพัสดุ	✓					๑. หน่วยงานประชาสัมพันธ์แผนการจัดซื้อ จัดจ้างประกาศการจัดซื้อจัดจ้างของ หน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจุบัน	๑. หน่วยงานมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๐
							๒. มีขั้นตอนกระบวนการในการแต่งตั้ง คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณา รับบุคคลเข้าปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส เป็น ธรรม ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	๒. หน่วยงานไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับ สินบนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเด็นความเสี่ยง ทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง					มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการหรือการ ดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
		ไม่มี	ต่ำ	ต่ำ มาก	กลาง	สูง		
การบริหารงานบุคคล	๑.การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อ รับพนักงานจ้างหรือลูกจ้างเข้าทำงาน	/					๑.จัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัคร พนักงานหรือลูกจ้างผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ตาม ช่องทางต่างๆ	๑.หน่วยงานมีการเปิดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การรับ สมัครพนักงานหรือลูกจ้าง ผ่านช่องทางเว็บไซต์ของ สำนักงานและการปิดประกาศประชาสัมพันธ์
							๒.วางแผนการห้ามเจ้าหน้าที่ผู้หน้าที่ในการ รับสมัครพนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในการ รับพนักงานจ้าง หรือลูกจ้างเข้าทำงาน	๒. ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานแสดงเจตนากรณี ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติ หน้าที่ (No Gift Policy) เมื่อวันที่ ๔ ธ.ค.๒๕๖๖
							๓.หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามแนวทาง ปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับการ พิจารณาทางวินัยตามระเบียบข้อบังคับ	๓. หน่วยงานไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับ สินบนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
							๔. มีขั้นตอนกระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ เกี่ยวข้องในการพิจารณาการรับบุคคลเข้า ปฏิบัติงานอย่างไร้ข้อสงสัย เป็นธรรม ไม่มี ผลประโยชน์ทับซ้อน	

ลงชื่อ

(นายวุฒิชัย ทองคำ)

ตำแหน่ง นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลนาโยง